

Magyarországi Iroda:

Nagy-Becskerek,

Napszája-utca 1-6 szám.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szállítására vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hírközlési árak:

Egy évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 :
Negyedévre ----- 3 :
Egy óra ----- 1 :
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 51. szám.

Csütörtök, március 4.

Nemzeti nevelés.

Nagybecskerek, márcz. 4.

A nemzeti nevelés Magyarországon nem jelenthet mást, mint magyar nevelést. Ha így állítjuk fel a tételt, akkor mindjárt szembeötlő lesz az, hogy mennyiben felel meg Magyarország közoktatása a nemzeti nevelés eszményének, hogy hol van a hiba és hogy miben kell segíteni. Csak czélszerűségi szempontokból s némi caendes politikai szemfényvesztéssel jött divatba nálunk az állami nevelés, illetőleg az oktatás és nevelés teljes államosításának frázisa. Ugy gondolkodván politikusaink, hogy ha az oktatás teljesen államosítottatik, a nemzetiségeknek sem lesz sérelmes az egyenlő mérték, amelylyel tanügyi autonómiájuk éppen ugy konfiskáltatik, mint a magyar egyházi főhatóságoké. Magyarország azonban még sokáig nem lesz abban a helyzetben, hogy az egyházak támogatását a nevelés- és oktatás-terén nélkülözhesse.

Nemcsak a nagy vagyoni erő, amelyet egyházaink kulturális czélok előmozdítására fordítanak, nemcsak a fényes hagyomány, hogy az egyházak a multban nevelői és tanítói feladatukat sikerrel teljesítették: szólnak a mellett, hogy e hatalmas tényezőket a közoktatás munkájában mellőzni nem lehet, de az állami polgárok igen nagy részének még mindig érintetlen vallásos hite és ragaszkodása egyháza iránt szolgál támaszul és védelmül a felekezeti oktatás fentartására.

A kultuszminiszter igen helyesen nem is akarja ezt bántani, sőt e tárgyban tett nyilatkozataiban elismerte a felekezeti oktatás előnyeit és eddigi sikereit.

Nem is kell azt Magyarországon bántani mindaddig, a míg a magyar nemzeti és állami eszménynek hiven szolgálnak. Sőt ellenkezőleg, sajtóságos nemzetiségi viszonyaink között meg kell ragadnunk

és ápolnunk kell minden társadalmi tényezőt, amely az államot a nemzeti nevelés feladatának teljesítésében támogatói alkalmassá teszi.

A nemzeti nevelést csakis a nemzeti-iségi nevelés tulságaival szemben kell érvényre emelni; azaz ki kell mondani azt, hogy Magyarországon pap- és tanítóképzés csak magyar nyelvű lehet s hogy bármily foku iskolában tanítói teendőket csak az vállalhat el, aki állami bizottság előtt képességeiről magyar nyelven vizsgálatot tesz le.

Az állami bizottságok előtt leteendő vizsgálatok, a melyek közfunkciók ellátására képesítenek, Németországban igen jól beváltak és annyival kevésbé sérelmesek, mert melletük a pap- és tanítóképzés a felekezetek kezében megmaradhat. Az előbbieknél ugyanis, mindig is meg kell maradniok náluk, az utóbbiaknak államosítása pedig, bár ha kívánatos is, de egyelőre vagyoni szempontokból alig lenne kivihető.

Pedig azt már látjuk, hogy a felekezetek kezében levő tanítóképzés színvonala süllyedt. Ha nem is ugyanazon intézetek régi színvonalával összehasonlítva süllyedt, de tulszányaitott az állami intézetektől. A felekezeti tanítóképezdek már paedagogiai szempontból, a tanítás eredményének biztosítási szempontjából is, hatályosabban ellenőrizendők s a melyek nem felelnek meg czéljuknak, beszüntetendők.

Meg vagyunk győződve, hogy a felekezetek tanítóképezdekének jelentékeny részét önmaguk ajánlanák fel az államnak, ha az olyannyira szükaéges, szigoru ellenőrzést teljes hatályossággal keresztül vihetnék. Ugy, hogy itt a térfoglalás az államnak küzdelmébe nem kerülne, legfeljebb a nemzetiségi intézeteknél. Pedig éppen náluk van a legnagyobb baj. Éppen az ő intézeteik a legkezdetelegesebbek; a mint-hogy az ő néptanítók legnagyobb része is csak névleg tanító, mert számos község-

ben a tanító alig foglalkozik mással kevessebbet, mint a tanítással.

Persze a nemzeti neveléshez első sorban pénz kell, s ha a még mindig igen szerény kultusz-budget helyett még egyszer vagy kétszer akkora összeget lehetne közoktatási czélokra fordítani, akkor a nemzeti nevelés kérdése is egészen másként állana s akkor csakugyan meg lehetne valósítani azt, hogy Magyarország minden községében, a magyar állami iskolákban a nemzeti nevelésnek egy-egy erős vára legyen.

És itt ismét oda jutunk, hogy az állami előrehaladásnak első eszköze a közgazdasági előrehaladás s hogy Magyarországnak a politizálás tulságai helyett azon kellene törekedni, hogy minden erejével közvagyonosodását mozdítsa elő.

Ez a mi vitális érdekünk s nem az a politikai szörszálhasogatás, amely a parlament ellenzékeit annyira lefoglalja, s a mely a nyugodt és rendes munkát annyira megakasztotta.

De a kétségtelen haladás, amely ezen a téren is jelentkezik, biztosítékot nyújt nekünk arra, hogy nemsokára az anyagi eszközök is rendelkezésre fognak állani, a melyek a nemzeti nevelésnek az egész vonalon való keresztülvitelére szükségesek.

A szentesi mandátum. A márczius 8 án tartandó képviselőválasztásra eddig három jelölt volt felleptetve. Sima Ferencz Ugron-párti a volt képviselő, Uray Imre Kossuth párti és Kasza András ó becei csizmadiamester, az iparosok jelöltje. Tegnap kiáltották ki a negyedik jelöltet Csuzdi János földmivelő szocialista agitátort, Csuzdi a Várkonyi-féle szocialista agrárpárt embere. A Csuzdi-párt már tele is ragasztotta vörös plakátokkal az egész várost.

A „TORONTÁI” tárczája.

A tanár ur.

— Irta: Megyeri Dezsőné. —

Ma éppen az „elégiát” magyarázta néven dékeinek, az ifjú grófoknak. Akkor eszébe jutott, hogy hajdan ő is írt egyet, mely dicséretet nyert az önképzőkör pályázatán. Előkeresi s a legközelebbi alkalommal felolvassa növendékeinek; tanulhatnak belőle, sőt tán maguk is kedvet kapnak e klasszikus versfaj művelésére. Ott lesz valahol a szekrény legajláján, egy csomó irka firká közt.

Kereste. És keresés közben kezébe akadt, nem a pályanyertes elégia, hanem egy levél papirokból összevarrott kis füzet, sűrűn tele írva apró kék betűkkel. Az írás olyan ismerősnek tetszett.

— Régi jegyzetek lehetnek, — gondolta s szemével végig futott a lapon.

... Megszomorított ... az anyja ... ah Jussuf édes ...

A tanár úgy érezte, mintha köd ereszkednék a szeméi elé, az apró kék betűk összefutottak előtte. Ezen a néven csak egyetlen lény nevezte őt, ezeltört réges régen ...

És ellenállhatatlan erővel tört fel kebeléből a mult czernyi édes, bohó emlékeivel, hogy olvasta a finom vonású sorokat:

„Az én elkéldetlen levelem.”

Irok magának Jussuf édes, bár lehet, hogy soha nem jutnak kezéhez e lapok. Ki tudja, mi történik, amíg újból találkozunk? Miért is kellett

elválnunk, mikor oly boldogok voltunk, s ezzel, a mi boldogságunkkal, nem ártottunk senkinek!

Vagy tán ők mégis okosabbak, mint mi ketten és gonosz dolog az, hogy mi szeretjük egymást?

Gonosz dolog volt, hogy maga reggelenként ide ült az ablakunk alá tanulni, a mikor én ott kinéztem az ablaknál? S vétkezünk tán, hogy este ugyanazon a padon ülve nézegettük a nyugvó napot, vagy a csillagözönyt?

Es mégis! hátha nekük van igazuk ... En elcsavartam a maga fejét és maga nem tud tanulni és megbukik a vizgán? Ez az én bűnöm!

Elválasztanak, maga ne lásson engem, menjen el tőlem messze, messzire, ahova hirem sem jut el, s ahol nem lesz aki megzavarja gondolatait; elfeled ... tanulhat nyugodtan, leteszi azt a vizgát kitűnően, akkor aztán választ magának a mama a rokonság közül egy kis-asszonyt, aki nem szép ugyan, meg vénebb is mint maga ... de baj is az, mikor az ő mamaja olyan jó barátnéja a magának; baj is az, ha az én szívem megszakad a keserűségtől!

A szemeimbe könnyek tolnak. Pedig tudja, hogy én dacos leány vagyok. Ma reggel, mikor a mamájával találkoztam, csak azért sem köszöntem neki! Ő okozta nekem ezt a keserűséget.

Tiszta szívemből kívánom, hogy maga csak azért is bukják meg! Legalább bosszankodik a néni.

Óh ne féljen, én csak annál inkább fogom szeretni ... Hány ember él boldogan a világon, aki vagy egyszer megbukott! Mit az a kitünő

diploma, mit minden egyéb? Első a szív, a szerelem. Hisz ugyis rövid az élet. Ez az én philosophiám.

Ne ijedjen meg Jussuf édes, nem akarok okos lenni, men akarok tanácsokat adni, minden ugy lesz jó, ahogy maga akarja.

Hát tanuljon, tanuljon reggeltől estig, de a sorok közt olvassa az én nevemet is, s ha könyvében a „hűség”, „szeretet” szavak fordulnak elő, jusson eszébe!

Estenden ott a pusztán is keresse ki azt a tüzfényű csillagot, melyet otthon választottunk magunknak.

És most jó éjt barátom. Az egész ház üres, kihalt. A fák ma nem susognak miisztikus éji dalt, melyet tegnap még ketten hallgattunk; a lombkorona mozdulatlan ... szellő sem jár, mely a maga sóhaját hozná a távolból s vinné az enyémet oda, messze.

Magunkra hagytak. Bizik-e bennem Jussuf édes, hiszi-e, hogy szeretem s kész vagyok tünni, várni, ha tudom, hogy megérdemli szerelmemet.

Eddig az első levél. Aztán a második, harmadik ... egyik kedvesebb, bohóbb a másikkal. A gyermek szerelmén kívül mindenik elárulja az író erélyét, akaratát.

Órúten forgó kaleidoskopban látta maga előtt a tanár a mult eseményeit.

Azt a napot, melyen elküldte az anyja, kérelhetlenül dobva a szeméi közé:

— Magára semmi sem maradt az apjáról, igyekezzék hát, hogy kenyer legyen a kezében.

Szenteltett törvények. A hivatalos lap mai száma három törvények közt, amelyek a szenteltési záradékkal vannak ellátva. Ezek: az 1897. V. törvények, az ezredes országos állítás fűzőséről, az 1897. évi VII., amely a lottójövedéket tartalmazó 1868. XV. törvények módosításáról szól és végül az 1897. évi VI. törvények, amelyek a magyar északnyugati helyi-érdekű közmondonyt és megengedését tárgyalja.

Az elnyomott egyház. A múlt kezdete előtt az egyháznak sorra kibocsátották pásztorleveleit. A legtöbb közülük csak a vallási kötelemre figyelmeztette a híveket. Elesen kiváltak sorukból az utolsó körlevél, amelyet Hornig Károly veszprémi püspök adott ki. A báró püspök az egyház elnyomása miatt panaszkodik. Szerinte a kereszténység alapelméit minden államból kiküszöbölték, csak a külső mázart tartották meg, hogy a keresztény népeket elaltassák. A katolikus híveknek egyházuk ügyével való szándékos nemtörődése okozta, hogy a katolikus vallás egész Európában jobban el van nyomva, mint az utolsó felekezet valaha volt. Az ősek példája elhomályosult, a balandók főtörkövéseinek célját nem a lelki, hanem a földi dolgok képezik. A míg a keresztény nép bűnös önszeretettel le nem vetkezi és dermedt álmából föl nem ébred, nem lehet reményelni, hogy az egyház elnyomása véget ér.

A vidék érdekében.

— Miniszteri rendelet. —

Nagybecskerek, márczius 4.

A vidéki városok kereskedelmi forgalmának fejlesztéséhez gyakorlati uton van hivatva hozzájárulni Dániel Ernő b. kereskedelemügyi miniszternek tegnap az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz intézett körlevele, mely élénken bizonyítja, hogy a kereskedelmi miniszter mily melegen karolja fel a mezőgazdaság érdekeit is, és a mely eléggé igazolja, mennyire össze vannak nőve a kereskedelem és mezőgazdaság érdekei. A körlevelet a következőkben közöljük:

Tudvalevőleg az ország számos helyén ma is még oly vásárok is fentartatnak, melyek fentartását közgazdasági és közforgalmi szempontok egyáltalán nem teszik indokolttá, mert míg alárendelt jelentőségű által a helyi forgalmat nem mozdíthatják elő s így a helyi szükségletek kielégítésére is alkalmatlanok, addig másrészt ezen alárendelt jelentőségű vásárok a kereskedelmi empóriumokra hivatott nagyobb vidéki vásárok fejlődését is gátolják, sőt a tapasztalat is bizonyítja, hogy a vásároknak ily szétforgácsolt módon tartása a vásárló iparos és kereskedő arányát hátrahagyja és jár, mert a nép megerokottságával lépést tartani és vásárokat felkeresni kénytelen, míg a vásárlóközönség, csak hogy a vásárokat látogathassa, vételi szándékát egyik vásárról a másikra halasztja.

Rég felismerték a kamarák is ezen visszasságokat és valahányszor elem vásáregedélyezés

Es akkor e' ment bátyjához a pusztára, szívében mérhetlen ke'erűséggel s egy világnyi szerelemmel.

Eszébe jutottak levelei, melyekben híven beszámolt naponta érzelmeiről, gondolatairól.

Oh, ha egy tengernyi szerelem hulláma nék most itt elötte s abba mártatná tollát, még sem tudná olyan szavakban megrajzolni a szerelmet, minőket akkor adott tollára az édes, mámorító első szerelem!

A lány még a bucsuzásnál megmondta:

— Gondolok magára gyakran, mindig... de ne várjon tőlem levelet; hátha igaza van az anyjának? Legyen tőlem nyugton... tanuljon, ha azt hiszi, hogy ez kell a boldogulhatásra. Majd ha visszatér, bebizonyítom, hogy sokat gondoltam magára!

S mikor újból találkoztak, — a szerencsétlen vizsga után, melyen csakugyan megbukott, — akkor adta kezébe a lány az ő „elküldetlen leveleit“, ezt az elsárgult füzetkét, amely sok, sok ideig az ő imádságos könyve volt.

Azután a nagyváros árjába vetette őt a létért való küzdelem. Önállóan, függetlenül akarta igazítani sorsát.

— Nem vagyok játszalagos gyerek, — mondta a lánynak — meg van a saját akaratom, melyet török-szakad, keresztül viszek!

Oh mily büszke volt a lány ezekre a szavakra.

Hitt bennök még akkor is, mikor az ő keblében már foszlánynya tépte a hitet az élet-vihar.

Mert a küzdelemben mindig az „erős“ férfi a gyengébb, ő az, kit előbb megzárja a

iránti kérvény terjesztett, mindenkor bekívándónak tartottam a kamara véleményes jelentését és mindig a felhozott objektív okok alapján igyekeztem dönteni; de a kamarák eddigi véleményeikben rendszerint csak azon körülmények kiderítésére szorítottak, hogy a helyi szükségletek kielégítése teszi-e a vásárló engedélyezését, míg részéről e tárgyban azon fontos mozzanat mérlegelését is szükségesnek tartottam, hogy vajjon a vásároknak valamely községben való engedélyezése mily befolyással lehet a környéken levő nagyobb városok fejlődésére.

Számos közgazdasági indok teszi ugyanis szükségessé, hogy a vásári forgalomnak ily empóriumképes helyeken való központosításával is igyekezzünk a nagyobb vidéki városokat előmozdítani, mert a forgalom ily irányu növelése fogja eredményezhetni, hogy ezen városokban folyton újabb és újabb szükségleti igények (városrendezési, nagyobb építkezési szükségletek stb.) keletkeznek, melyek, míg egyrészt az ottani iparosság és kereskedők hasznos foglalkoztatására vezetnek, addig ezen újonnan megnyitott keresetforrások által a vidék mezőgazdasági kézi munkaerő, mely tapasztalat szerint a főváros attrakciója folytán a mezőgazdaság kárára mindinkább gyérül és illetve drágul, a jelzett cél megvalósítása mellett a mezőgazdaság céljaira megvetható lesz.

Midőn tehát részéről ezuttal is hangsúlyozom, hogy a vásárok, pótvásárok és vásáráthelyezések iránti kérvények tárgyalásánál a fenti tekintetek szigorú szem előtt tartásával szándékozom eljárni, felhívom a kamarákat, hogy mindenkor bekívándó véleményes jelentésük-nél ezen szempontokra is kiváló súlyt helyezzenek.

HIREK.

Tájékoztató.

Márczius 15. Közigazgatási bizottság.
A gőzfürdő naponta reggeltől 6 órától nyitva van; női részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Csávossy Béla, a párdányi választókerület országgyűlési képviselője, képviselőházi házargy három heti külföldi utra indult.

— A miniszter köszönete. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Geeser Béla parcosvai állami polgári iskolai tanítónak, ki „A Dunán le Zimontól Tura Szeverinig és Orsovától Herkulesföldig“ című művéből 100 példányt egyszázötven forint értékben polgári iskolák könyvtárai részére adományozott elismerő köszönetét nyilvánította.

— A katonai özegek és árvák ellátása. Bécből jelentik, hogy a hadügyminiszteriumban egy törvényjavaslat készült, amely a katonai özegek és árvák illetményeit szabályozza. E

késég, csüggedés s nem bizva a sikerben, ő az, ki hamarabb feladja a harcot.

De silány dolognak tartja kimondani a „váljunk“ szót. Ez a nő szerepe. A gyenge nőnek mindig van ereje és erélye nyíltan bevallani, hogy az ábránd immár mindörökre szétfoszott!

Mert örök időktől a férfi: hű s az asszony: hűtelen.

Szemei ismét odatapadtak a levél zárószavaira: „szeretem... ha tudom, hogy megérdemli szerelmemet!“

Igaza volt a lánynak; ő érdemtelen volt arra a szerelemre! Most kénytelen bevallani, hogy csupán a hűségért értette, mikor a posta meghozta azt az aranysegélyű eljegyzési lapot.

A lány néhány sorban visszakerítte ezt a füzetet, hogy beszámoljon a multról völegényének. Egyenes, nyíltszívű volt akkor is.

Es ő tán unta előkezessé a lapokat vagy el akarta hitetni önmagával, hogy fáj megválnia ez egyetlen emléktől, melyből vigaszt merített kétségbeesett perceiben. Ez is hazugság volt!

Sohasem voltak kétségbeesett percei! Ugy vette az életet, ahogy jött. A jobbert mindig kész volt feláldozni a jót s a bizonyosat, melyet küzdelem nélkül elérhetett, eléje tette a bizonytalannak, melyért küzdenie kellett volna.

Igy lett nevelő a grófi háznál. Es suhannak felette a napok s mulnak az évek... A hajába immár ősz szálak vegyülnek s ha a tükörbe néz, nem a régi karcu alakot látja mag előtt.

Az elégiát nem olvasta fel a kis grófnak és olyan restelkedés félett érzett még napokig, ha növendékei Tanár urnak szólították...

javaslat értelmében a katonai özegek és árvák ugyanolyan illetményekben részesülnek, mint az osztrák államhivatásúak. A javaslat elfogadása semmivel sem terhelné meg az állami költségvetést, mert a fennálló törvények szerint ugy az özegek illetményei, mint az árvák nevelési járuléka a katonai alap kamataiból fedezendőek, ez az alap pedig ma már oly jelentékeny, hogy az eddigieknél nagyobb kiadásokat is megbir. A törvényjavaslatot már elküldték az osztrák és magyar kormányoknak.

— A fecskék. Nem azokat az eczékek színű apró szárnyasokat értjük, hanem a tavasz igazi hírnökeit, kiket másként Thalia papjainak és papnőinek is szoktak nevezni. Holnap érkeznek meg az öreg Halmay-fecske vezetése alatt mindnyájan, akik egy közös fészékbe tartoznak és szombaton játszanak először. Vasárnap a „Bubos pacirta“ kerül színre, hétfőn pedig Ibsen nagyhatású színműve, a „Nóra“. A belátó összeg olyan fényes, amilyen rég volt eddig Nagybecskereken. A 12 előadásra közel ezer forint gyűlt egybe.

— A nagybecskereki gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálati bizottsága folyó évi márczius hó 13-án délelőtt 10 órakor a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál vizsgálatot tart. A vizsgálatra jelentkezni lehet a kitűzött napon délelőtt 9 óráig a fent nevezett hivatalnál.

— Tavasz a gazdaságban. Az idei szokatlanul korai tavasz a gazdák körében némi aggodalomra ad okot, mert az abnormális korai enyhe időt igen gyakran a vegetációra ártalmas szigorú időjárás szokta felváltani. Már most érkeznek a megye számos vidékéről tudósítások a vetések megritkulásáról, egerek és hecszenit legyek okozta károkról, sőt a szárazságról is, mert a vetések majdnem az egész télen át nélkülöztek az eltalált nyújtó hőtakarót. A legtöbb helyen a jégvermet sem tudták megtölteni és ezért csakhamar érzékeny lesz a jégszükség. — A tavaszi munkákat a szárazabb helyeken már megkezdtek, sőt itt-ott már a vetéshez is hozzáfogtak. A kerti munkák szintén folyamatban vannak.

— Csendélet Szerb-Kláriban. Szatanin Nikola Sztajkov Nityának a legutóbbi községi bíró választás óta esküdt ellensége, mert állítása szerint neki kös önheti, hogy kiharadt a bírói székből. A két haragos jó kedvében a napokban a nagykorosmában találkozott, ahol csakhamar összekülönböztek, de az asztaltság, akik között a bíró is ott volt, szétválasztotta őket, mire Szatanin eltávozott. Onhon aztán kétszöví fegyverét magához véve a sarkon lesbe állott. Mikor Sztajkov a bíró társágában, misem gyanítva hazá felé tartott, a sötétben egyszerre két lövés dördült el, miket Szatanin Sztajkovnak szánt. Szerencsére azonban a lövések egyike sem talált. Az esetben a vizsgálatot megindították.

— Uj virginia. A bosszu, karcu régi virginiaknak veszedelmes konkurrensük akadt az újakban, melyeknek azon a nagy előnyön kívül, hogy újak és az újság ingerével, illetőleg füstjével hatnak — hát más előnyeik is vannak. Így például, hogy szárazabbak, formásabbak, ha nem is olyan karcusak, mint a régiek és végzetül csak négy krajczár az áruk, öt és fél helyett. Tiszta megtakarítás minden szivar ál egy és fél krajczár és csak ugy oltartanak félnapig, mint a régiek, feltéve, hogy csak minden órában egyszer gyújt rá az ember és csak pár szippantásra. De van az új virginiaénak még egy előnye: arisztokratikus szivarnek látszik. S ha „jól öltözött“ ember szájában füstölög, senki sem gondolná, hogy nyomerult négy krajczáros plebejus-szivar. Egy ideig bizonyára nagy keletje lesz, míg át nem megy a közudatba, hogy azok a szép, intelligens alakú szivarok csak négy krajczáros vergóniak, melyeket a bakák, a virginiaik törzsszívói, bizonyára már most is lené-nek gyengeségük és uri alakjuk miatt.

— A verki mint bankoprés. A temesvári rendőrség veszedelmes csafit kerített kézre Grabovszky Antal gazdasági szócsei maiom-tulajdonos személyében. Bánáti bapasi parasztokat részint azalatt az ürügy alatt, hogy jó pénzért négyszer annyi kitűnő hamisítványt ad nekik, részint ugy, hogy régi verkiiket adott át nekik bankoprés gyanánt, nagy összegek erejéig megcaalt. A kritikus pillanatban ő maga rendezett egy rajtakapást két csendőruhába öltöztetett cziakostársával, mire az áldozatok rendszerint elpárologtak. Így tett Wilhelm Miklós új pécsi gazdával is, akinek 1000 forintját átvette, de hamisítványt nem adott, ellenben másik 1000 forint lefizetése után kiszolgáltattott egy ócska verklisládát. A megcaalt ember azonban nem

hagyta annyiban a dolgot, odacsalta Grabovszkyt Temesvárra s maga játszotta a rendőrség keze, ahol eddig 14,000 frtnyi csalást ismert be.

— **Lelketlen fiu.** Lovrinból jelentik, hogy minap Richter János fiatal módos gazda édes apjával, aki nála kitarásban van, valami csekélység miatt összeszólkozott. A szóváltás apa és fiu között annyira elkeseredetté fejlődött, hogy a fiu megragadta édes apját, a földre taperte és olyan kegyetlenül örszetaposta a tehetetlen öreg embert, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett s állapotára a gondalmra ad okot.

— **Templomrabló éjjel örök.** Bálnakról írják, hogy ott az éjjel a görög-keleti templom ablakát fölfeszítették, létrával az ablakon bemásztak, a sekrestyét feltörték s az ottlevő készpénzt ellopták. Az odaváló csendőrség kiderítette, hogy a templomot Kolgya Györgye, Trajla Száva és Toca Száva törte föl, a kik egytől-egyig a község éjjeli őrői. Előbb tagadtak, de aztán beismerő vallomást tettek. Mindhármát átadták a bíróságnak.

— **A nagybecskereki maskil-el dol beteg** segélyező egyesület javára mult hó 27-én rendezett jelmű- és álarcos bálnak tiszta jövedelme 282 irt 30 kr. volt. Felülfizettek: Steiner Oszkár 9 frtot; Deutsch Zsigmond, Weisz Izidor, Stern Sándor, Fein fülöp, Kovács J. M., Schwarcs Jakab (Budapest), Hubert Manó, Eckstein Herman 5—5 frtot; dr. Mangold Samu, Rosenthal Ödön, Eisler Lipót 4—4 frtot; Beck Sándor, S. Joviz Sámuel, dr. Pollák Győző, Hirtenstein Márk, dr. Schlesinger Mór, Reiner Dávid (Páde), Reitter Oszkár főkapitány 2—2 frtot; Eisenstein Nándor, Hutter Adolf, Finkelstein Károly, Kadelsburger Lipót, Frey Rudolf, dr. Grün Mór, Mayer Henrik, Holländer Ede, Spitzer Sándor, Kis Sándor, ifj. Löwy Ignác, Rott Miksa 1—1 frtot; Eckstein Jakab, Kanizsa Martin, Engelmán Lajos, Filkovic Boldizsár, Bacher Mór 50—50 krt. Midőn a fentebb felsorolt felülfizetéseket ezennel nyilvánosan nyugtázzuk, nem mulasztadjuk el első sorban a nemes adományozóknak, azonkívül a rendező bizottság fáradhatlan tagjainak, de különösen a látványosságok vezetőinek, névszerint: Stern Sándor, Merschdorf Péter, Iszakovits Szvetozár és Csoban Tivadar uraknak legmélyebb köszönetünket kifejezni. A maskil-el-dol elnöksége.

— **Dohánybevéltási árak.** Szt Péterről írják, hogy az ottani dohánytermelők egyáltalában nem voltak megelégedve az idej dohányárakkal. A szegedi dohánybevéltő hivatal az egészséges dohányleveleket is a II. osztaályba sorolta, míg a jégvert dohányokat mint „kihányás” kezelte. Tavaly az átlagos dohánybevéltési ár 21 frt volt, míg az idén csak 11.55 frt.

— **Olasz daltársulat Nagybecskereken.** A kaszinó vendéglőjében tegnap este lépett föl először a verencei San Marco daltársulat s szép sikert aratott. A német társulatok pikáns és trágár műsora helyett az olaszok véghetetlen kedves dalaiban gyönyörködő közönséget teljesen meghódította a daltársulat. Es méltán, mert tekintve attól, hogy az olasz nyelv zengzetessége és légyssága már magában véve kellemesen hat a hallgatóra, a kiválasztott dalok és azoknak előadása valóban teljes elismerést érdemel. Legnagyobb föltűnést a társulat igazgatójának, Gerstoff asszonynak szép alt hangja keltett. Ily erős, tömör és mély alt hangot ritkán lehet hallani. A társulat, mely még ma és holnap lép föl a kaszinó vendéglőjében, a közönség pártfogását teljesen megérdemli s aki elmegy meghallgatni, az valóban élvezetes estét szerez magának.

x **Ritka szerencsében** részesült D. Julia szegény budapesti özvegyasszony. Ezen asszony a bankgyesületi váltóüzletben (Budapest, V., Földő utca 1) a 35157. számú részletiv alapján havi részletfizetésre megvette a 2951. sorosatu és 9. számú bécsvárosi sorsjegyet és azt már át is vette. E hó 26-án a fentemlített banküzletbe jött a sorsjegyhuzási jegyzékek átvizsgálása céljából. Ki írhatja le meglepetését, midőn tudtára adták, hogy esen sorsjegye már 1895. november hó 2-án 200,000 frtot nyert. A szerencsés nyertő a nyereség összegét mindjárt fel is vette.

x **Prince of Wales Extra Sec** a legmagasabb elismerésekkel, 2 díszoklevél, 4 arany érem és 10 első díjjal küntetett pezsgő Hölle Márton első magyar pezsgőgyárából Buda Eörsön. Kapható a főraktárban Haidegger Odön fűszer és csemege kereskedésében Nagybecskereken.

A szépségről.

— márc. 4.

„Nem a szépség maga az, amely a legnagyobb szenvedélyt fel tudja ébreszteni,” mondja a híres amerikai Emerson. Es a maga drasztikus modorában ezt teszi hozzá: „Szépség kedvesség nélkül olyan, mint a horog csaletek nélkül.” A hideg szépség unalmas. A szellemes Menagó Abbé azt mondta a híres szép emberek közé tartozott Bauleul államférfiuról: „Az az ember nem való másra, csak arra, hogy örökké levétesse magát.”

A tudósok nem egyszer vitakoztak arról, vajjon a nő vagy a férfi van-e szebbnek természetve. A férfiszépség pártolói felhozták, hogy az állatvilágban is a hím nemcsak erősebb, de szebb is, pl.: az orozslán, a szarvas, a páva stb. A másik fél, aki meg a női szépséget vitatta, arra alapította állítását, hogy a formák gömbölyűsége inkább teszi alkalmasá a nőt a tökéletes szépségre s talán felesleges mondanom, hogy ehhez az állításhoz többen járultak a tudósok közül, mint az előbbihez s így a nők nyerték el a pálmát. Mohamed is azt mondja: „Isten kétharmadát adta Evának a szépségből.” Francia iratokból, melyek még a 15 ik században keltek, olvasunk egy érdekes esetet: Toulouseban élt egy igen szép, erényes leány, gazdag szülők gyermeke, Vigunere Paulinának hívták, s oly szép volt, hogy a nép formálisan csodálta s e csodálat annyira fokozódott, hogy a városi hatóság meghagyta neki, mikép hetenkint legalább kétszer háza erkélyéről mutassa magát a nép előtt. A régi iratok azt állítják, hogy a Vigunere ház előtt a tolongás néha oly veszedelmes volt, hogy az emberek egymást majd elgázolták.

Hasonló eset adta elő magát a mult század végén Angliában. Ott két szép nővér bájoita el annyira a város lakosságát. Juningnak hívták a boldog apát, aki olyan szép leányokkal volt megáldva; az egyiket Hamilton hercege vette feleségül. Walpole államférfiu azt mondja róluk: „Midőn pénteken a hercegnő az udvarnál megjelent, oly nagy volt a tolongás, hogy az emberek majd agyonnyomták egymást. Székekre, asztalokra másztak fel, hogy a szép asszonyban gyönyörködjenek, akinek még szépségben párja seha sem volt.”

Háza előtt órákig elálltak az emberek, csak hogy egyszer megláthassák, a mikor a hintóba szállt.

Azonban vannak egyének, nem a szépek, sőt inkább a csúnyák közé számítandók, kik mégis olyan rokonszenvet és szerelmet tudnak ébreszteni, hogy arra azok a nagyon megcsodált szépegek talán alkalmatlanok is volnának, mert a nagyon szépek rendszerint önzők; önzökké teszi őket a folytonos tömjenezés, a melyben szépségük folytán egész életükben részesülnek. Es az önző ember nem ismeri el mások jogait, s senkinek sem rendeli alá egyéniségét, hisz megszokta azt, hogy csak neki kedvezzenek s innen van, hogy a nagyon szép emberek sokszor nem keltenek maguk iránt olyan rokonszenvet, mint a kevésbé szépek, akiket a világ nem kényeztetett el annyira.

Azért nagyon találó az a mondás: „Szenvedélyes szerelmet ritkán lehet a nagyon szépek között fellelni.”

Florida.

Legujabb hírek.

Feljelentés a miniszterelnök ellen.

Budapest, március 3. A királyi tábla első büntető tanácsa ma foglalkozott azzal a följelentéssel, a melyben Molnár János apát levéltitok megsértésével vádolja Bánffy Dezső báró miniszterelnököt. A fenyítő járásbírótság tudvalevőleg visszautasította a följelentést, mert nem látta fönnforogni a btk. 327. §-ába ütköző cselekményt s

mert a képviselőháznak 1867. évi november 28-ikán hozott határozata értelmében az országgyűlés tagjait azért, a mit ebbeli minőségükben a Házban vagy a Házon kívül tesznek vagy mondanak, csak az országgyűlés vonhatja felelősségre. A királyi tábla jóváhagyta a járásbírótság végzését, de más megokolással. A tábla szerint ugyanis nem kellett volna mérlegelni, vajjon forog-e fönn levéltitok megsértése vagy sem, hanem vissza kellett volna utasítani a följelentést azért, mert Bánffy semmi aktív cselekedetet nem fejtett ki, hogy magát a levél birtokába helyezze.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése március 4-én.)

Budapest, március 4. (A „Torontái” eredeti táv.) A képviselőházban ma folytatták a vallás- és közoktatástügyi tárca költségvetését, a mely tegnap felette rövid ideig tartott, minthogy az ülés legnagyobb részét a Morzsányi-féle megvesztegetési ügy foglalta le.

A mai ülésen ifj. Zichy János gróf, a zurányi kerület néppárti képviselője mondott csekély hatású beszédet, erősen tiltakozva azon föltevés ellen, hogy a néppárt felekezeti párt. Beszédje végén kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. A saját pártja megjelenezte az ifju gróft, ki ennél nagyobb hatást nem tudott elérni.

Többen szóltak hozzá ezután még a kérdéshez, mire a vita folytatását holnapra halasztották.

Krétia.

Budapest, március 4. (A „Torontái” eredeti távirata.) A „Havas ügynökség” jelenti: Kanea Albán zaptiek Suleiman ezredestől hátralékos zsoldjukat követelték, azután rálöttek és megölték őt. Olasz tengerész katonák egy zaptiet megöltek, hárman pedig elfogtak, az utóbbiakat egy angol páncélos hajóra vitték. Az esemény Kaneában ijedelmet okozott.

Budapest, március 4. (A „Torontái” eredeti távirata.) Mint Londonból telegrafálják, a Harcourt indítványa felett megindult vita folyamán Balfour, a kincstár első lordja védelmébe veszi a kormány politikáját és kijelenti, hogy az európai koncertnek lassan kell haladni. Ha azonban Anglia különvált volna a többi hatalmaktól, akkor haszontalanok maradtak volna az elnyomott török alattvalók érdekében tett lépései. Balfour nyilatkozata után Harcourt visszavonta indítványát.

A tőzsdéről.

Budapest, március 4. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza árszire 7.36—37, buza tavaszra 7.90—92, buza május júniusra 7.84—85, tengeri 3.69—70, zab 5.89—90, repce 10.85—95. Buzában a kínálat gyöngye, vételkedv korlátozva, forgalom 10,000 mm., az árak csöndesek és változatlanok.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Május elsejére egy 275—1.1

— l a k á s —

kiadó, mely két szobából áll. Egy garcon urnak nagyon czélszerű. Mercki-utca (Amerika) 2658. szám alatt.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

758. sz. 1897.

277-2.

Haszonbérbeadási árverési hirdetemény.

Alólírott m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett bértárgyak további bérbeadása végett az alább kitűzött helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 10%, tesdő le a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatoknál, mely utóbbi szabályszerűen szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyújtandó s kijelentendő, hogy versenyző a bérbeadási árverési általános s részletes feltételeket, melyeket is különben aláírni köteles, ismeri és azoknak magát főtétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a m. kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A bérbeadási árverések a következő helyeken és időben fognak megtartatni:

I. Kulán a m. kir. Ispánság hiv. helyiségében 1897. évi márczius hó 29-én d. e. 8 órakor.

Gyulafalvi telepföldek közötti 2 h. 1120 □-öl, gyulafalvi báránypuszta IV. dűlő 14 h. 1200 □-öl, Pettau pusztai III. bérlet 225 h., Szántovai 106³⁹² h., Dunamederbeni halászat, Gombos-erdő Duna-révjog.

II. Szent-Andráson a m. kir. Ispánság hiv. helyiségében 1897. évi április hó 2-án d. e. 8 órakor.

Hisziási gyálerdő 33⁸⁶⁵ h., Hisziási gyálerdő 14⁷⁵² h. Gizellafalvi volt papi föld 10¹⁰⁷⁰ h., 3⁴²⁶ h., 7¹⁰⁰ h., 6³⁰² h., Belinezi halászáti jog. Babsai Zábrány 86⁷⁵⁶ h., Józseffalvai erdőirtás 36⁴³⁶ h., Zekatore 3¹²⁷⁵ h., erdőirtás 83⁵²⁰ h., volt papiföld 11⁴³⁷ h., 10⁵³⁴ h., 6¹²⁹⁰ h., Sziklasi 205 sz. házhely 800 □-öl, 208. sz. házhely 800 □-öl, kisbecskereki postaföld 75¹³⁹¹ h., szakálházi mészárszéki föld 3²¹ h., szakálházi erdőirtás 80⁴⁶⁷ h., 9¹¹³⁶ h., 10⁶⁷² h., Csernegyházi 37¹¹³⁶ h., 110³⁵⁴ h., 128¹¹⁵⁴ h., Brukenai utból kihalított 13¹⁰⁸⁶ h., erdőirtás 35³³⁴ h., Kovácsi csereföld 144³⁵² h., Brukenai erdőirtás 5¹²⁰⁰ h., 58¹²⁶¹ h., 7¹²⁶¹ h., 11¹³¹² h., kivágási föld 1²²⁵ h., Kúzi mészárszéki föld 4¹¹²⁰ h., irodatiszti 4 h., 4 h., német-szentpéteri 117³⁵¹ h., szőregyi volt tiszti terményföld 1⁶⁹⁵ h., mosniczai volt erdőirtás föld 6 h.

III. Dentán a m. kir. Ispánság hiv. helyiségében 1897. évi április hó 6-án d. e. 8 órakor.

Dentai erdőirtás 55⁷⁸⁸ h., gazd. gyakornoki lakbér 1¹¹⁰⁰ h., gazd. gyakornoki pótkert 800 □-öl.

VI. Ujpécse a m. kir. Ispánság hiv. helyiségében 1897. évi április hó 7-én d. e. 8 órakor.

Román-szt.-mihályi tagosított föld vadászati joggal 760⁵⁹ h., Aurelházi szilasi pusztai vadászati joggal 508⁶⁷ h., Utvini halászáti jog, Dinyási házhely 915 □-öl, Német-szt.-mihályi jegyző föld 10 h., tanítói 10 h., igazgató-tanítói föld 10 h.

V. Lippán a m. kir. Ispánság hiv. helyiségében 1897. évi április hó 9-én d. e. 8 órakor.

Lippai uradalmi 1⁵⁰ h., Marosszigeti 2 h., Kozsza poganicza 3¹²³⁴ h., Cserjés majorföld 4¹³⁷⁰ h., sásárok 3⁷⁰⁰ h., gyungyuk 945 □-öl, bakamezői és osztrovi halászáti jog, berzova-kaprunai halászáti jog, hidegkúti halászáti jog, Radna-Solymos és lippai halászáti jog, Radnai maros-hídvám-szedési jog.

VI. Aradon a m. kir. jószágigazgatóság helyiségében 1897. évi április hó 1-én d. e. 9 órakor.

Albertbeli überlandi többlet 2¹¹⁹ h., pitvarosi tanítói föld 3⁵³³ h., kövegypádei visszavett telepek 6. sz. 5 h., 16. sz. 5 h., 38. sz. 5 h., 46. sz. 5 h., 6^{5/6} sz. 5 h., 7^{9/12} sz. 5 h., 8^{0/3} sz. 5 h., kövegyi 66. sz. 7⁹⁶⁴ h., kunágotai visszavett telek 550 □-öl, pécskai felső legeióbeli tiszti föld 3 h., nagymagtár Ref., kovácskai tanítói adom. föld 5 h., 10. h., borosjenői volt katonai lövölde 7 h., ujjanádi csárda föld 3¹⁰⁶⁵ h., kovasznici legelő jutalék 99⁴⁹⁶ h., Paulis kőbánya s legeltetés 8⁹⁶ h., szentleányfalvai evang. tanítói föld 5 h., szentleányfalvai r. kath. tanítói föld 5 h., pécskai felső legelői vadászati jog.

Aradon, 1897. évi február hó 25-én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

77. t. v. sz. 1896.

280-11

Árverési hirdetemény.

Alulírt bir. végrehajtó közhírré teszem, hogy a néhai Daits Dusan voit szerb-íttebei lakos hagyatéki tömegéhez tartozó és a nagybecskereki kir. törvényszéknek 4725/1896. sz. végzése folytán 1896. jun. 24-én, illetve 25-én birói zárlat alá helyezett, 304 frtra becsült 76 darab anyajuh, ugyancsak a nagybecskereki kir. törvényszéknek 17868/1896. sz. végzése folytán Nagybecskereken, a város háza előtti téren 1897. márczius 5-én délelőtt 9 órakor, esetleg becsáron alul is, készpénzfizetés mellett, nyilvános árverésen eladva lesz.

Miről a venni szándékozók az ennel értesitem.

Nagybecskereken, 1897. febr. 20-án.

Simonich Zsigmond
kir. bir. végrehajtó.

1467. kig. szám 1897.

Alibunári főszolgabírósgától.

Pályázati hirdetemény.

Alulírott által ezennel közhírré tétetik, hogy a Ferdinándfalva községben üresedésben levő szülésznői állás folyó évi április hó 14-ik napján délelőtti 10 órakor választás útján fog betöltetni.

Javadalmazás: 120 frt évi fizetés és 1 frt látogatási díj.

Igény: A hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelv bírása kívánatik, a szegény sorsuk ingyenes kezelése és az ujszülött kised, valamint a gyöngékedő anyának 8 napon át való lelkiismeretes ápolása.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. értelmében szabályszerűen felszerelendő folyamodványukat a választást megelőző napig alulírott nál ayujtsák be.

Alibunár, 1897. évi február hó 21-én

Kajtar

főszolgabíró.

268-3.3

Prince of Wales
Extra-Sec.
A legnagyobb kitudentésekben részesített, kiváló magyar
pezsgő.
Főraktár:
Heidegger Ödön
fűszer- és csomagoló-kereskedés,
Nagybecskerek.

214-209

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényél, csuznál, tagszagatásnál és megfűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

• RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Raktár: N-Becskereken, Benkovits Mihály gyógyszerárban.

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korena-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányákból.

28-28.19

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Beeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Beeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 54. szám.

Hétfő, márczius 8.

A közoktatásügyi vita.

Nagybeeskerek, márczius 8.

Méltón, egy alapos és szakavatott parlamentáris vita magas színvonalán tárgyalják le a képviselőházban a nemzet legszentebb javát. Nemzeti kultúráról, gyakorlatias népoktatásról, korszerű művészetéről és tudományról beszélnek ott. Magyarország történeti fejlődése ez irányban nem tudott lépést tartani a Nyugattal. A magyar kezdettől fogva harcias és lovagias nemzet volt, amely békében sem igen hajlott kifejezteni a nyugati kultúrához. A tudomány évszázadokon át oly tér volt, melyre a magyar nem szeretett lépni s melyet szívesen átengedett a kolostorokban működő tudós barátoknak. A természetes hajlam, a népjellem ellenkezett minden mély studiummal, a gyakori háborúk és a folytonos visszavonások magában az országban megakadályozták az általános népképzést és amit mint nemzet és mint egyesek e téren el tudunk érni, azt a papi tanításnak, vagy a külföldnek köszönjük, melynek egyetemlein szerezték tudásukat az ország előkelőbbjei és vagyonosabbjai.

1867. óta türethetőbb állapotok következtek be e téren. Sok történt, de még többet kell pótolni. Reformokra, az erők megfeszítésére, lelkesítő kezdésre van szükség az oktatás, művészet, tudomány majd minden terén és a kormány, de legkivált Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter teljes tudatában van kötelességeinek és feladatainak és e kitünő szakminiszter hivataloskodásának minden órája egy-egy fontos munkát jelent a kultúra terén s nehéz gondban telik el a nemzet e legkiválóbb java érdekében.

A népiskola ügyét szélesebb alpra kell fektetni. Állam és felekezeti egyenlő komolysággal követeli e téren érdekei figyelembe vételét. Magától értendő, hogy

ez érdekeknek soha sem szabad összeütöztetniük és ott, hol ez mégis megtörténne, az állami érdekeknek kell döntőnk lennie.

A középiskolai oktatáson könnyíteni, egyszerűsíteni kell, az egyetemi vizsgálatokat rendezni kell. Művészet és tudomány nem lehet el az állam gondoskodása nélkül; a papképzést, tanárok és lelki pástörök képzését okvetlen nemzeti irányba kell terelni. Ezenkívül nagyobb gondot kell fordítani a testi hibában szenvedők kiképzésére. Vakokat és süketnémákat nagyobb mértékben kell a társadalmi hasznos tagjaivá képezetni. Amit e téren a humánitás mulasztott, az államnak kell jóvátennie.

Feladatok és kötelességek mindenütt, bárhova tekintsen e szakban a szem és igen szép elégtételnek kell tartani azt, hogy úgy az ellenzék, mint a kormány-párt korlátlan bizalmat helyez a közoktatásügyi miniszter működésébe, akinek eddigi fényes sikerei mellett az a körülmény is legnagyobb büszkesége lehet, hogy csak a néppárt nincs hozzá bizalommal. Ezért fogadják a kultuszminiszter az egész közvélemény legszívesebben üdvözlését!

HIREK.

Tájékoztató.

Márczius 15. közigazgatási bizottság.
A gőzfűtő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Zmejánovics. A verescei püspök iránt egyre fokozódik egyházmegyéje népének bizalma, s mint értesülünk, most a nagykirindai szerbek köréből alakult menstre deputáció keresi fel a főpapot, hogy bizalmat szavazzon neki és ki fejezze hálóját hazafias magatartásáért.

— Püspök-szentelés Temesvárott. Iván kovits Janost, a nemrég kinevezett rozsnói püspököt május 2-án szentelik fel a temesvári székesegyházban. A szentelésnél jelen lesznek: Schlauch Lőrincz nagyváradi bíboros püspök,

Császka György kalocsai érsek és Dessewffy Sándor megyés püspökünk. A fényes segédlettel végbe menendő felszentelésen a szegedi papság és a város törvényhatósága testületileg képviselteti magát.

— Iskolalátogatás. Steinbach Antal kir. tanfelügyelő — mint bégassenygyörgyi levelezőnk írja — a napokban meglátogatta egy a községi, mint a gör. kel. szerb hitfelekezeti iskolák összes osztályait és a tapasztaltak felett ismételtlen meglepődését fejezte ki. Dolben a szeretett tanfelügyelő tiszteletére fényes bankett volt, melyen a községi összes honorátiói résztvettek. Sikeresen toasztokat mondottak Grósz György plébános a tanfelügyelőre, a tanfelügyelő az elért szép eredményre, a községi előljáróságira és az iskolaszékre, Kaufmann István iskola igazgató az iskolaszék nevében a tanfelügyelőre stb.

— Az idő. Harmadnapja hull permetezve az idő. Oda a tavasz, hiába örültünk neki, vagy talán éppen azért bujt ismét el, mert már akkora hosszánával fogadtuk az érkezését. Ez az idő az uralkodó egyébként jelenleg mindenfelé, a megye több részéről kapjuk az értesítést, hogy az erődések kisebb nagyobb zivatarokkal vegyesen, napirenden vannak.

— Hymen. Hiller László, a helybeli Hiller cég derek belfagya eljegyezte Tihanyi Mariska kishasnonyt, néhai Tihanyi Samuul Debreczen város főorvosa és ezredorvosa bájos és kiváló műveltségű leányát.

— Kaszinói csendélet. Az óbassenyői kaszinóról szól a hír. Miért-miért nem, az odaváló kaszinó tagjai annyira összekulomböztek, hogy egymásra haragvó pártokra, klikkekre oszlottak. De ezzel nem volt elég. Két odaváló joghallgató, Ungár Adolf és Minyov László össze nérték előbb pisztolyukat, majd később végkimerültségig kardjukat. Heves szóváltásból támadt a párbaj, a mely Minyov László megsebesülésével végződött. A párbaj utójátéka az, hogy Ungár daczára, hogy a kaszinóból való kilépését bejelentette, az odaváló káplán ajánlatára az igazgatóság elhatározta kizárását.

— Vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Zombolya községben a f. évi márczius hó 19-én első országos vásár ez évben kivételesen f. évi márczius hó 28-án tartassék meg.

A „TORONTÁL” tárczája.

Honthy háza.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Herczeg Ferencz, ki már annyi érdekes társadalmi problémát oldott meg, a Honthy házával kétséget kizárólag szaporította irói babérjait. A darab egy rendkívüli fényes tehetség műve s akkora anyagot ölel fel, hogy eleinte szinte megdöbbenünk, miképen fog a szerző ki gabolódni ebből a nagy tömegeből; de később lekötői figyelmünket a darab maga és nem törődünk semmivel, csak lázas mohósággal csüggnünk a gyorsan gördülő cselekményen, a mely a maga izgatottságával annyira megdöbent, hogy még tapsolni is elfelejtünk.

A Honthy háza méltóan sorakozik Herczeg eddigi műveihez, Honthy Ida pedig épp olyan bájos, édes lány, akárcsak a szerző másik gyermeke: Jób Vilma. Ez is megszerezte a maga részére a közönség szeretetét, s bizonyára épp olyan hosszú életű lesz, mint az.

Az egész darab folyamán alig van jelenet, amelyben rá ne ismerünk a szenális szerzőre. Az a finom megfigyelés, amely csak neki sikerült eddig az a sok hatásos genrekép, szellemes dialog mind mind csak azt bizonyítja, hogy ezt csupán Herczeg írhatta meg így. . . Hát még a nyelve! Hiába bántják a szerzőt nagyképi kritikások a nyelvezete miatt, a Herczeg stílusát az újabb irói nemzedék hetven százaléka iparkodik utánózni s még csak a nyomába sem képes jutni egyik sem. Lehet-e valamit szebben kifejezni, mint mikor Honthy Ida a vőlegényét

összehasonlítja Sass Ivánnal: Ivan az lovagias; ha vele mennék és megsértene valaki, ő lovagiasan megvédene, de ha magával mennék, azt hiszem senki sem merne megsérteni.

Es csodálatos, hogy a darab még sem érte el azt a rendkívüli hatást, a melyet megérdemel. Azt hiszem, hogy ennek a fő oka azokban a súlyos problémákban keresendő, a melyeket a szerző színe hoz. A közönség, a mely unlatni, szóra kogni jár a színházba, nem nagyon szeret gondolkodni s talán nem is figyel a darabra valami nagyon, azután mihelyt egyszer elmulasztott egy jelenetet, az összekötő kapocs már eltűnt. De nezzük a problémát magát:

Romlott környezetben, önző, számitó emberektől körülvéve nő fel egy leány, a kinek sejtelve sincs arról, hogy kik képezik az ő társaságát; fiatal gyermek még, a ki nem ismeri az életet és legkevésbé a környezetet. A lányt megszereti egy ifju, a ki tudja jól, hogy ki szereleme tárgyának az anyja, meg a mostoha apja, de éppen ezért akarja kiragadni a körükből, mert — ugymond — a lány még ma tiszta gyermek, de ki tudja mire virrad holnap? Nem követi tehát a mindennapi közmondást, hogy nézd meg az anyját s vedd el a lányát, mert az a lápvirág nem tshet semmit sem arról, hogy a szálei rosszak. Az édes anyjától pedig hogyan óvhasa meg gyermekét az ifju? Van-e más mód hátra mint felvilágosítani a lányt? Itt van ime a szerző kényes társadalmi kérdése. Mert kényes és kegyetlen dolog a lányt felvilágosítani, különösen ebben az esetben, a hol egy ártatlan, nemesszívű teremtsérlől van szó, a ki rajongással csügü édes apja emlékéen és minden szava, minden cselekedete csak Honthy Attilához vezet vissza, a kivel soha tisztábbat, szentebbet nem ismert. Es tegyük fel,

hogy kiabrántották abból a tudatból, hogy ő nem leánya Honthy Attilának, nem fog e gyűlölettel viseltetni az iránt, a ki megfosztotta élte jobb felétől, ábrándjaitól? Ha szereti a férfit, akkor van rá remény, hogy jól végződik a dolog, mert a szerelem mindent helyrehoz, de hátha nem szereti még? Mi megy majd a lány lelkében véghez? Ez a lélektani kérdés s ez nem külön két kérdés, hanem egy összefüggő. Mert a mi a férfura nézve társadalmi kérdés, az a nőben lelki viharra változik.

Ezzel a témával küzdött meg Herczeg egy drama keretén belül. A vélemények bizonyára megoszolnak a megoldás tekintetében, de azért ez semmit sem von le a mű értékéből, a Honthy háza irodalmi becsét csak elfogott ember tagadhatja, mert végre is könnyebb kritizálni, mint alkotni. Elmondjuk a mesét is:

Honthy Attila tizennyolc év előtt öngyilkosságot követett el. A világ azt hiszi, hogy pillanatnyi elmezavarásban követte el tettet, a valódi okot csak Honthy püspök és uradalmi kormányzója, Nemere Pál, tudják. Az asszony rutul megcsalta férjét azzal a Sass báróval, a ki most a férje. Az érzékeny költői lelkű férfi nem bírta elviselni a csapást és erkölcsi undorában maga elé fordította a fegyvert. De élte utolsó két esztendejéről napiót vezetett, mely a püspök kezébe került s melyből kitünik, hogy Ida nem az ő gyermeke, hanem Sass Miklósa. Ezért idegenkedik a püspök a családtól s mikor Sassné megjelenik előtte, hogy pénzt kérjen tőle, a főpap se lid-n bár, de mégis elutasítja; azt mondja, hogy ő szegény ember, pedig már évek óta egy árva és lelercsház felállítására gyűjti a pénzt. A ház az ő nevét viseli majd, ez lesz a Honthy háza. Idát szereti Nemere Sándor, az uradalmi

— **Rónay János és az asszonyok.** Bogárosi levelezőnk írja: Rónay János, a lovri kerület képviselője, rövid idő alatt nemcsak választóinak szeretetét, nagyrabecsülését és őszinte ragaszkodását volt képes magának megnyerni, hanem azonföldi, mintegy varázsszerűen meghódítja kerületének szépeit, lelkes honleányait is. Midőn ugyanis Rónay János, mint a sorozó-bizottság elnöke f. é. március hó 2-án Perjámoson tartózkodott, a lelkes asszonyok, tiszteletére a Schannen szállodában fényes bankettet rendeztek, melyhez hasonló még Perjámoson nem láttak. A fél kilenczkor Gyertyánffy Dénes főszolgabíró kíséretében érkező képviselőt a hölgyek fogadták s az a gyönyörű hölgykoszoru, a sok kedves és mosolygó arc, a gyújtó s tüzes szem-sugarak, mintegy diadályban uszó diadalív képezték a derék honatya körül. A lelkesedés és az öröm nemsokára szép toasztokban jutott kifejezésre. Az első toasztot az ünnepelel mondotta a hölgyek, megköszönve az általuk rendezett szép estélyt, majd pedig Thész János Perjámos község közszeretében álló esperesplébánosa élteti Rónayt, kinek mindig mély tisztelője volt, dacára annak, hogy a lezajlott választási mozgalmakban részt nem vett. Rónay megköszöni Thész esperes őszinte és nemes nyilatkozatát s kéri az egék Urát, hogy őt még sokáig éltesse hivatásában. Erre Vaszilievits üdvözlő az ünnepeletet a polgárság nevében. Rónay németül válaszolt és behatóan és kiváló szakértelemmel szólt a gazdasági viszonyokról, a közoktatásról, különös tekintettel a kiadésvásra. Ezen beszéd, melylyel bizonyos atyai jóindulattal és őszinteséggel mintegy be akar számolni választóinak, leirhatatlan hatást szült és szünni nem akaró éljenzés követte. Riesz nyug. tanító sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy a beszédet nem hallotta az egész kerület. Végre Thész esperes élteti a honvédséget és Buttykay Adám honvédelvezredest, utóbbi pedig a perjámosi lelkes és kedves hölgyeket, kik oly kellemes élvezetet nyújtottak a rendezett estély által a társaságnak. A körülbelül 120 főből álló válogatott társaság azután vigan és ruganyos jókedvvel virradtig áldozott Terpsychorének, elkísérvén utolsó útjára a távozó karnevált.

— **Czine mintye.** Drámaírók keresve se találának szenzációsabb színmű anyagot annál a tragikus esetenél, amely Versecz közelében egy vasuti őrház előtt történt. Nem grófok és baronesszek a szereplői ugyan, hanem csak egyszerű hétköznapi emberek, de az önfeláldozó hitveshűség olyan megragadó módon nyilatkozik meg ebben az esetben, amilyen nemsokára a színpadon, de az életben is ritkaság. Íme a tragédia: A temesvár bázisai vasutvonal mentén levő karahidi őrháznál tegnapelőtt este tíz órakor három lövés dördült el. Mind a három

golyó a hid őrének volt szánva, de szerencsére egyik sem találta. Másnap az őr felesége féltvén az urát, akinek sok haragosa van a környéken, magára kapta férje köpenyét s kiment helyette a hidhoz őrt állani. Tíz óra felé, amikor a vonat közeledését jelezték, újra eldördült három lövés, és a golyók ezúttal találtak. Az önfeláldozó hitves vértől elborítva összerogyott. Ugy találta meg a férje, aki azonnal értesítette a csendőröket, de a tettesek a sötétben elillantak. Az asszony még él, de testéből a golyókat mind eddig nem tudták az orvosok kiszedni. A merénylet valószínűleg boszu műve. A környékbeli román lakosság sokat ad a „czine mintyő“ re, a vasuti őrt pedig már sokszor fenyegették lelővéssel a Délvidék zsványai.

— **Megzavart előadás.** Tegnap este kellemetlen incidens zavarta meg a színházi előadást. A színpadon a harmadik felvonás folyt, a melyben Herman rá akarja birni Linit, hogy jöjjön el éjjélkor a lakására, mikor a földszintről egy fájdalmas sóhaj hallatszott s nyomban utána össze rogyott az első sorokban egy szép fiatal leány. A jelenlevő orvosok azonnal hozzásiettek, a közönség rémülve kélt föl ültő helyéből s még a színpadon is megakadt a játék. Hahnel Aranka ajakán elállt a szó és úgy nézte ő is az élesztési kísérleteket, míg az ügyelő lebecsültette a függőnyt. A leányt azután kivitték a szabad levegőre s mintegy öt percznyi szünet után ismét folytatták az előadást. A kisse kellemetlen jelenet emléke azonban nem mult el olyan hirtelen, mint azt gondolni lehetett, mert még a szereplőkön is észre lehetett venni a hatását és csak jóval később zökkent a darab ismét a rendes kerékvágásba vissza.

— **Alapítványi helyek a katonai iskolákban.** A honvédelmi miniszter leiratban kéri a várost, hogy tegye közhírré a közös hadsereg katonai nevelő- és képző intézeteiben megürrült alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetményét. A tanács a leirat alapján intézkedni fog, hogy a város elemi, felsőbb nép- és polgári iskoláiban a pályázatok közhírré tétessenek. A honvédelmi miniszter egyidejűleg megkérte a vallás- és közoktatásügyi minisztert is, hogy a város köépiskoláiban is hirdesse ki a pályázatot. A magyar állam alapítványi, fél és egész fizesítéses helyei az 1897/98. tanévre nagyszámmal vannak üresedésben a közös hadsereg katonai nevelőintézeteiben. Ezekre vonatkozólag a pályázati feltételek minden érdeklődőnek tudomására hozhatók.

— **Rejtélyes gyilkossági kísérlet.** Czim alatt mi is köztünk, hogy T. Hegyessen Komán Tósnál tartott lakodalmon Miloszáv Drága fiatal menyecskén álmoközben gyilkossági merényletet akartak elkövetni és hogy a merénylet elkövetésével Janity Milvoj fiatal gazdát gyanúsították. A mint értesülünk, a közleménynek Janityra vonatkozó része nem felel meg a való ágnak, és hogy az merőben alaptalan.

kormányzó fia is, a kinek odaigérik a lányt, mert kész önzetlen szerelemből elvenni, holott Sass Ivánnak pénz kell. A fiu tudja, hogy Ida nem Honthy lány s éppen ezért akarja kiragadni a környezetéből. El is készül minden, készen áll a fiatal pár, hogy esküvőre menjen, mikor megkondul a harang, mely a püspök halálát jelenti. Az esküvőt elhalasztják s a Sassok reménykedni kezdenek, hogy hátha nem csinált a püspök végrendeletet, mert akkor Ida örökölt mindent s így nem kell Nemeréhez mennie, hanem felesége lehet Ivánnak. Rá akarják tehát beszélni a lányt, hogy adja ki Sándornak az útját, mert az csak vagyonáért akarja feleségül venni, de Ida visszautasítja a rágalmat. Később Sass Miklós kijelenti Sándornak, hogy a viszonyok megváltoztak s egy rendkívüli heves jelenetben, a mikor szeméremetlen feltételeket szabnak elébe, Sándor odavágja Ida anyjának s e gy e n l e t e s m u l t j á t. Épp akkor lép a szobába a lány, a ki kijelenti, hogy most már nem lesz Nemeré felesége.

A cselekmény innen kezdve viharos tempóban halad. A jelenetek olyan gyorsasággal követik egymást, hogy az érdeklődés egy pillanatra sem lankad. Sándor látszólag alkalmazkodik a ravasz családhoz és elmutatja Sásnak Honthy Attila naplóját, melyből kiténik, hogy Ida Sass leány, ebből visszont az következik, hogy Ida nem öröközheti a püspök vagyonát. Azt mondja továbbá Sásnak, hogy ha rábirja Idát, hogy a felesége legyen, a vagyonon osztani fognak. Ez azonban csak csel, mert Nemeré nem akarja ilyenképpen megnyerni a lány kezét, a terve az, hogy Ida lássa tulajdon szemével a galád játékot és undorodjék meg a környezetétől. Ez lesz rá néve a legjobb orvos-

ság, csak hogy az orvosságot fokozni is kell, noha könnyen veszélyes lehet a játék. Sass báró elmondja Idának, hogy ő nem Honthy lány s bizonyoságu kezébe adja a naplót. Ez a jelenet a legmerészebb az egész darabban s valósággal borzadályt kelt mindenkiben. A felfedezés egy egész világot tett tönkre a lány belsejében: az ábrándvilágot. Meg van a szegény gyermek fosztva egyedüli vigasztól, azt rabolták el tőle, a mi a legszentebb volt előtte. De a szerzőnek nem állott más megoldás rendelkezésére, a nehéz setet égő tüzzel kell gyógyítani. Ida találkozik Sándorral s elmond neki mindent, miközben keserűen panaszoja föl, hogy mért fosztották meg ilyen kegyetlenül csalódásaitól, a melyben élni olyan boldogság volt neki! Sándor ajkán pedig megszólal a szerző felfogása, mert hát a hazug idealizmusnak, a mely szemét huny az élet viharai előtt, itt nincs helye. Az élet hozza mindezt magával, az élet, a mely tele van keserűséggel, fájdalommal, de a melyben boldogság is van. S mi lehet főbb boldogság, mint két szív néma dobbanása, a mely megérti egymást. Ida rajongása eltűnik s helyébe lép a megtisztult szeretet, a mely boldogság teszi az önzetlen lelkű Sándor oldalá mellett.

Íme Herczeg színműve, melynek bemutatója szombat este volt a nagybecskereki színházban. Gyors lepergésű darab, melyben a régi Herczeget látjuk, a ki szívéhez nőtt rövid írói működése alatt a közönségnek. A Honthy házában is egyetve van minden tulajdonsága a kiváló szerzőnek, nem válik egy perczig sem unalmassá s élvezetet szerez mindenkinek, a ki tudja élvezni. Sz. Sz.-y V.-s.

— **Benzirobbanás.** Hatalmas robbanás rázkódtatta meg ma délelőtt fél 11 órakor a belvárost. Az ablakok megrezegtek, itt-ott el is törtek s mindenki ijedten futott az utcára megtudni a robbanás okát. A legnagyobb népcsoport a Hunyadi-utcán a Felzenstein-féle üzlet előtt támadt és ott nézte a ruhakereskedés romjait. Az előzmények a következők: Stefáni Pál Ro'sa Béla fűszerkereskedő legénye ma délelőtt lement gyertyával a pinczébe, mely a Felzenstein ruhaüzlet alatt fekszik. Valahogyan feldőntött egy benzines üveget — melyről ezideig senki sem tudja, hogy hány literes volt — a szesz pedig óriási erővel explodált, romba döntve a felette levő üzletet. Maga Stefáni eszméletét veszítve terült el a romok alatt. A kereskedésben egyedül Felzenstein neje volt, ki egyszerre csak azt érezte, hogy a nagy robbanásra süllyed vele a padozat s ő odavágódik a falhoz, könnyedén megsebezve az arcát. A robbanás akkora volt, hogy sokan földrengésre gondoltak eleinte, az egész belváros megérezte s nem télt bele öt percz, sűrű néptömegek lepték el a Hunyadi-utczát, élénken beszélgetve a szerencsétlenség részleteiről. A városháza udvarán levő ablakok mind betörték, az egyik fal megdőlt, úgy hogy meg kellett támogatni, a cserepek pedig félig vannak csak a helyeiken. Mintegy háromnegyed órai derekas munka után sikerült csak kiszedni a romok alól Stefáni Pált, a 19 éves fűszeres segédet, kinek arcza és két keze csupa égési sebtől van borítva. Eszméletlenül volt ebben a pillanatban s azt kívánta, hogy sürgönyözzenek az apjának, a ki uradalmi gépész Elleméren. Azután bevitték a rendőrség őrszobájába, hol dr. Menzer, dr. Nónay és dr. Hirschl orvosok részesítették az első segélyben. A vizsgálatot ez ügyben megindították.

— **Szocialisták gyűlése.** Nagyjécsai levelezőnk írja, hogy az ottani szocialisták vezetői folyó hó 8-án népgyűlést akartak rendezni, Blumm Róbert s többek közreműködésével, azonban a főszolgabírói hivatal, minthogy a kérvényben nem volt kitüntetve, hogy hol és mikor akarják a gyűlést megtartani, azt nem engedte meg, mert a rendfenntartása érdekében nem tehette meg intézkedéseit. A folyamodványt Spiller Adám és Bosch Fülöp irták alá.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nagybecskereki pinczér betegsegélyző egylet által f. évi február hó 25-én rendezett jótékony bál alkalmával felülfizettek: Klein János, Marcoin Jenő, Kovál Imre 10—10 frtot, Vashegyi Dávid 7 frt, E. dődy Márton, Schreiner Antal, Givizer Nándor (Ujvidék) 5—5 frtot, Vesze y Prokop József 13 frt 50 kr., Schwartz Zsiga 3 frt 50 kr., Boltz Vilmos (Arad) 3 frt, Vucaák Sándor 2 frt 40 kr., Zsembery János, Loch Frigyes, Hüler József és fia, Klein Bernát, Frei Rezső, Schindelás Béla, Bing Ede (Arad), özv. Friedmann Hermann, Walzer Jakab, Rác Gyula 2—2 frtot, Kovács K., Gerold Jakab, Oda István, Nagyvinzski Szvetozár, Spuller Lipót 1.50—1.50 frtot, dr. Stern Lázár, Prokita Gyula, Kovács Sándor, Deutsch Zsiga, Grün Heinrich, Singer János, Fuchs Sándor, Andel Károly, Helmbold Károly, Haidegger Ödön, Jonas Bertalan, Rosenfeld L., Hurtenstein M., Grün S. és fia, Zsvánovits Velyko, Kadelsburger Lipót, dr. Pejov Lipót, Radics Milán, Löwy N., Broschkó Ede, özv. Kadelsburger L., Eisler Lipót, Herczog M., Hirsch N., dr. Schlesinger M., Risztits Tanasztia, Vinczevidy Ernő, Steigenberger Mór, Dormuth Mihály, Stark Bernát, Ackim József, Mencer Lipót, Fumanga'i Károly, Arendt Ferencz, Szűcs István, Braschak Antal, dr. Grandjean József, Erdélyi Ferencz, Kronschnabi Rezső (Törökbecse) 1—1 frtot, Konyevits Ignác, Schenk Herman, Zankerl József, Moskovits Lajos, Wischt Ferencz, Schlesinger Lipót, Temmer testvérek, Eibenschütz Izso, Maschanszky Ödön, Spitzer Fülöp, Steigenberger Ignác, dr. Pollák Győző, Molnár Lőrincz, Lustig J., Baaden J. L., Neumann N., Milin és Kosz, Eckstein F. és fia, Guttmann Mór, Panos József, Schwertlich Nándor, Ambruster József, Eisenstädter és társa, Szlovacek János, Krumenacker Lipót, Szijjártó István, Prandel Rezső, Fesz József, Radojcsics Drága, Eliás J., Schneider Mihály, Miutsin Gyóka 50—50 krt, Bartok Lipót, N. N., 30—30 krt, összesen 147 frt 50 kr. Balépti jegyekért 45 frt

10 kr. Összes bevétel 192 frt 60 kr. Kiadás 156 frt 26 kr. Marad tiszta bevétel 36 frt 34 kr., mely adományokért köszönetét fejezi ki a pinczér-bál rendező bizottság. — A Szeferkinben február hó 27-én megtartott tűzoltó bál alkalmából felülfizettek a következők: Jankulov Athanasz 2 frt, Lakovics Száva 50 kr., Szubotics Tihamér 1 frt, Guszmán Andor 1 frt, Dimkov Vászta 1 frt, dr. Holz Antal (Glogon) 50 kr., Gyorgyevics Miklós 50 kr., Jovanovics Sándor 1 frt 50 kr., Dimitrijevics Száva 1 frt 50 kr., Tomics Kosta 50 kr., Korhammer János 1 frt, mely adományokért köszönetet mond a parancsnokság.

— A színházban Janosi (az énekesre mutatva): Mondja kee éds apám, mér' kajabál úgy az az ur? Apa: Hát fiam azér' mer' süket, oszt tudni akarja ü is, hogy mit beszél.

— A juhász keserve. Terhes István és Keszeli Antal szanaji juhások a minap T. Hegyesen a községi korcsmában bepálinkáltak. Rézég állapotban azután a korcsma elé a fához kötött szamarakat először botokkal kezdték verni, majd késsel meutak neki a szegény állatoknak s össze vissza szurták; füleiket lehasogatták. Végre a csendőrség avatkozott bele a két juhász legény embertelen állatkínzó mulatságába, a kik előtt beismerték, hogy caupa ekeseredettséjükben estek neki a szamaraknak.

x Prince of Wales Extra Sec a legmagasabb elismerésekkel, 2 diszoklevél, 4 arany érem és 10 első díjjal kitüntetett pezsgő Hölle Márton első magyar pezsgőgyárából Buda Eörsön. Kapható a főraktárban Haidigger Odön fűszer és csemege kereskedésében Nagybecskerekben.

Színház.

Bemutató előadás.

Honthy házával lapunk más helyén foglalkozunk bővebben, itt csak magára az előadásra térünk vissza. Mindenek előtt köszönettel tartozunk Halmaynak, hogy a vidéki sziniszagatóktól eltérőleg nem kezdte meg a szezonot holmi görög-tűzzel fűszerezett népszimű operette-tragédia egyveleggel, — ami elvégre csakis jó izléséről tesz bizonyosságot — hanem bemutatta az újabb irói generáció egyik legizmosabb tagjának, Herczegnek társadalmi sziművét, a Honthy házát.

Ida szerepében egyik régi kedvenczét Hahnel Arankát látta viszont szombaton este a nagybecskereki közönség s már megjelenése alkalmával is zajos tapsok fogadták. A lelkese-dés a darab folyamán csak fokozódott, mert Hahnel Aranka ezuttal is egyikét mutatta be azon öntudatos alakításoknak, a melyek csak azt bizonyítják, hogy a jó színész tud életet adni a legrosszabb szerepnek is; ha pedig effle hálás szerep kínálkozik számára, mint a milyen Ida, akkor beleönti abba egész lelkét és olyan, a legapróbb részletekig kidolgozott alakítást látunk, mint szombaton este. Mindjárt utána Csige Lajost említhetjük, ki az uradalmi kormányzó nem éppen hálás szerepét aknázza ki sok iparkodással. A ravasz öreg székely Nemerét meggyőzőbb igazsággal és több természetességgel nem is lehet játszani. Tanay Frigyes egészen otthonos a szinpadon, de a hangja gyöngé és mintha kissé fátyolozott lett volna. Meglehet azonban, hogy ezt csupán az uti fáradság okozta s reméljük, hogy még többször is találkozunk vele kedvezőbb körülmények között. Tóth Elek mint Nemere Sándor eléggé megálta helyét s iparkodó színésznek mutatkozott, a ki sokszor fog még hozzájárulni az est sikeréhez. Halmay nemes méltósággal játszotta a püspököt és Csige Böskének is volt néhány sikerült jelenete. A kisasszonyról azonban nem akarunk még részletes véleményt mondani, hanem megvárjuk, míg nagyobb szerepben látjuk. Közönség szép számban volt.

Bubos pacsirta.

A jó Isten a megmondhatója, hogy mi ütött a derék Wildenbruchhoz, mikor hűtlen lett a történelmi sziművekhez és megírta a Bubos pacsirtát, mely se nem jobb, se nem rosszabb, mint a hozzá hasonló többi naturalisztikus szimű. Az alakjaira a legjobb akaratlan sem lehetne rámondani, hogy egészen újak és hogy a szerző hozza őket először szinpadra, de a jelenetek hatásos csoportosítása, a gyors leforgása és szel-

emes dialogok mégis megmentik a darabot. Annyi azonban bizonyos, hogy az egész szimű nem fiatal leányoknak való s ha mégis azt tapasztaljuk, hogy a mamák magukkal viszik a kisasszonykákat a színházba, mikor ilyen darabokat adnak, úgy éppen semmi okunk sincs csodálkozni a modernné vált századvégi nevelésen. A bubos pacsirtát Hahnel Aranka adta sok igyekezettel. Dicséretre legyen mondva, nem esett abba a hibába, amelyet elkövet minden színész az enné a szerepél: Hahnel Aranka valódi bubos pacsirta volt, a tökéletes, szentimentális német lány, aki még akkor sem zökken ki szerepéből, mikor le akarják itatni. Déri Béla mint Herman egyszerre helyreállította mindazt, amit a bemutató előadás elrontott. Nem láttuk játékában azt a száraz kedvtelenséget, amely Sasa báró szerepében szinte nyomasztólag hatott úgy rá, mint a közönségre; hanem a helyett bemutatott egy teljesen átértett, minden ízében igaz alakítást, mert még az életben sem viselheti különben magát egy fiatal ember, ha hasonló körülmények közé jut. Csige mint rongykezelő szinte gondolkodóba ejti az embert, hogy: ez az ember eddig baritonista volt? Az ő játékát csak az képes méltányolni, a ki látott már életében elégedetlen, dörmögő szocialistát, a mint a töke ellen beszél. Egy szava, egy mozdulata sem tévesztette el hatását s az első két fölléptével biztosította a maga részére a közönség szeretetét. Tóth helyes felfogással játszotta a gyarost, csak a maszka volt kissé fiatal; inkább egy 26—27 éves legény-embert láttunk benne, mint Langenthal gyarost. Jók voltak még Tanay, Csige Böske és Acs Irma.

Sz.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése márczius 8-án.)

Budapest, márczius 8. (A „Torontái” eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén folytatta a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalását. Az ülésnek egyébiránt nem volt semmi kiemelkedő pontja, a honatyák közül is kevesen voltak benn a Házban, a nagyobb rész kinn a folyosón tárgyalta a napi eseményeket. A vitát holnap folytatják.

A kiegyezés.

Budapest, márcz. 8. (A „Torontái” eredeti távirata.) Badeni osztrák miniszterelnök tegnap hosszabb ideig tárgyalt báró Bánffy magyar miniszterelnökkel a kiegyezési ügyekben. Mint megbízható forrásból jelenthetem, a két államférfiu között minden kérdésben megegyezés jött létre.

A szentesi mandátum.

Budapest, márczius 8. (A „Torontái” eredeti távirata.) Tegnap folyt le Szentesen a képviselőválasztás, mely alkalommal Sima Ferenczet nagy többséggel választották meg újra képviselőnek.

A dob-utcai rablógylkos.

Budapest, márcz. 8. (A „Torontái” eredeti távirata.) Hradi Alfonz a nemrégien elfogott haramia hosszas tagadás után töredelmesen bevallotta, hogy a dob-utcai rablógylkoságon kívül a bécsi rablógylkosságot is ő követte el.

A tőzsdéről.

Budapest, márczius 8. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kötöttet buza őszire 7.41—43, buza tavaszra 8.02—03, buza május juniusra 7.94—95, tengeri 3.77—78, zab 5.90—92, repce 10.90—95. Buzában a kínálat kielégítő, vételkedv mérsékelt, forgalom 40.000 mm., az árak tartósak.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága. (Uj személydijszabás életbeléptetése a temesvár—nagy-szentmiklósi h. é. vasuton.)

A temesvár—nagy-szentmiklósi h. é. vasuton f. évi május hó 1-től kezdve új személydijszabás lép életbe, melylyel a megnyitás napján életbeléptetett dijszabás érvényen kívül helyeztetik s melylyel a menetárak egy a szomszédos forgalom mindhárom osztályában — a távolsági forgalomban azonban csak az I. osztályban — némileg fölemeltetnek. Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery utca 33.) 10 kr-ért kapható. Budapest, 1897. február 27-én.

Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

Városi színház.

Nagybecskerek, hétfő 1897. márczius 8.

Nóra.

Társadalmi szimű 3 felvonásban. Irta: Ibsen Henrik. Fordította Reviczky.

Személyek:

Helmer Róbert	—	Déry Béla
Nóra neje	—	Hahnel Aranka
Lindenné	—	Acs Irma
Rank, orvos	—	Tanay Frigyes
Günther	—	Tóth Elek
Helén, szobaleány	—	Derecsényi E.
Mari dajka	—	Déryné
Bob	—	Szilágyi Böske
Henrik	—	Acs Mikló
Emma	—	Déri Gizike
Hordár	—	Hernády

Idő: jelenkor.

Kezdeté este fél 8 órakor.

Holnap kedden, márczius 9-én (bérlet 4. sz.)

VÁLJUNK EL.

Sardou Viktor vígjátéka, a budapesti nemzeti színház műsorából.

Nyiltér.*)

Bucsu.

Mint hogy Nagy-Szebenbe történt át-helyezésem alkalmából nem bucsuzhatom el személyesen mindazon jó barátoktól és ismerősöktől, kik itt tartózkodásom alatt annyira a szívemhez nőttek: fogadják ez uton köszönetemet és hálámat azon kitüntető szives jóindulatukért, a melyben mindvégig részesítettek. Itt mondom hozzájuk még egy utolsó Isten-hozzádot s kérem őket, hogy tartsanak meg tovább is jó emlékezetükben.

Nagy-Becserek, 1897. évi márczius hó 7-én.

Romkay Nándor,
m. kir. adótárnok.

267—1.1

Minden külön értesítés helyett

Tihanyi Mariska,
Hiller László
jegyesek.

Debreczen. Nagy-Becserek.

296—1.1

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések.

A Nádor- és Jenőherczeg utca sarkán egy

3 szobából

álló szép lakás kiadó. — Bővebbet

246—x.7

Fuchs Sándornál.

596. tkv. szám. 1897.

293-1-1

Arverési hirdetés.

A törökbecsei kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Davidovics Bogdán ügyvéd tbecsei lakos végrehajthatónak Boberity szül. Szuvajdzsin Eviceza mokri lakos végrehajtást szenvedő elleni 395 frt 74 kr iránti végrehajtási ügyében, a területen levő Aracs község határában fekvő következő ingatlanok u. m.:

1. az aracsi 2582. sz. tkvben A. I. 5. sorszám 5619/137 hrsz. alatt foglalt ingatlan 44 frt kikiáltási árban;

2. az aracsi 3358. sz. tkvben A. I. 1-2. sorsz. 4634/47. és 4634/48. hrszám alatt foglalt ingatlanok 231 frt kikiáltási árban; és

3. az aracsi 3599. sz. tkvben A. I. 1. sorsz. 5619/139. a hrsz. alatt foglalt ingatlan 43 frt kikiáltási árban; mely ingatlanok az 1896. évi július hó 21-ik napján megtartott utóajánlati árverésen és pedig az aracsi 2582. sz. tkvi ingatlan 42 frt vételárban; az aracsi 3599. sz. tkvi ingatlan 72 frt vételárban; Boberity Gyurka aracsi lakos és az aracsi 3358. sz. tkvi ingatlanok 390 frt vételárban Dr. Veszelinovits Iván nkikindai lakos, mint legtöbbet ígérők javára leütköztek; a magyar jelzalog hitelbank kérelmére a fennevezett késedelmes vevők kárára és veszélyére 1897. évi márczius hó 30-ik napján d. u. 3 órakor Aracs községében újból árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelzett és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együttesen a tbecsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíróság tkvi irattárában és Aracs község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt T. Becsén, 1897. évi február hó 20-án. A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Szabó,
kir. járásbíró.

241. ki. szám 1897.

282-3.2

Hirdetés.

Nagy Becskerek városa a villanyos műhöz szükséges kőszénnek és egyéb anyagoknak a vasutól, esetleg a hajóról a telephez leendő fuvarozását árlejtés útján biztosítani kívánja, mely célból ezennel zárt ajánlati pályázatot ír ki.

Felhívja ehhez képest a vállalkozni szándékozókat, miszerint 50 kros bélyeggel ellátott és 50 frt bánatpénzt tartalmazó zárt ajánlatokat 1897. évi márczius hó 15-nek d. e. 10 órájáig Zachariás József városi tanácsnoknál annyival inkább beadják mint-hogy elkészen érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Az árlejtési feltételek a fenti határidő napig a hivatalos órák alatt fennevezett tanácsnok irodájában betekintethetők.

Nagybecskereken, 1897. márcz. hó 1 én.

Dr. Grandjean József
polgármester.

Köszönetnyilvánítás.

Mivel nem vagyunk azon helyzetben, hogy egyenkint mondjunk köszönetet mindazoknak, akik feledhetetlen férjem, nemkülönben bátyánk és sógorunk

Tolveth Szilárd

városi pénztárnok

elhalálása alkalmából a gyászszertartáson résztvettek és szívünk sebért ószinte részvétükkel iparkodtak enyhíteni; — ez uton fejezzük ki köszönetünket a városi és egyéb tisztikarnak, tantestületnek, a dalárdának, a rokonoknak és végül mindazon jó ismerősöknek, kik feledhetlen halottunkat végső útjára elkísérték.

N.-Becsereken, 1897. márczius 8-án.

294-1.1

A gyászoló család.

340. főisp. 1897.

Torontoi vármegye főispánjától.

Pályázati hirdetés.

Az elhalálása folytán megüresedett központi házközösségi II. fokú előadói állásra m. kir. Belügyminiszter ur ó Nagyméltóságának 291/H.-K. ex. 1896. sz. megbízása folytán ezennel pályázatot hirdetek.

1. A központi h. k. II. fokú előadói állás az 1885. évi XXIV. t. cz. 53. §-a alapján ó Nagyméltósága általi kinevezés útján töltetik be.

2. Ezen állás elnyeréséhez megkívánatik az 1883. évi I. t. cz. 3. §-ában előírt elméleti minősítés.

3. Ezen állással egybekötött illetmény: 1300 frt évi fizetés és 200 frt lakpénz.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, miszerint a szabályszerűen felszerelt és ó Nagyméltóságához címzett kérvényeiket hozzám közvetlenül vagy a mennyiben közszolgálatban állnának, hivatalnokuk útján f. évi márczius 31-éig terjesztsek be, mert a későbbben érkezők nem fognak figyelembe vételni.

N.-Becsereken, 1897. évi február 23-án.

283-3.2

Rónay Jenő,
főispán.

A Temes-Bégyavölgyi vízszabályozási társulat igazgatóságától.

2567. szám.

1897.

Meghívó.

A társulat pénzügyeinek rendezése, nevezetesen az állami előlegek visszafizetése és a társulat magántartozásainak törlesztése, valamint a hátralévő munkálatok fogantatására felveendő kölcsön megavazása tárgyában Temesvárott, 1897. évi márczius hó 20-án, délelőtt 10 órakor, a vármegyeház nagytermében

rendkívüli közgyűlés

fog tartatni, melyre a társulati értéri érdekeltség dr. Molnár Viktor főispán, ministeri biztos urnak 1897. évi márczius hó 4-én 56. sz. a. kelt rendelete folytán tisztelettel meghívatik.

Tájékoztatásul közöltem a szavazati jog mikénti gyakorlásáról szóló törvényzikk (1884. XIV. t. cz. 4. §-a).

„A közgyűlésen minden 100 értéri becsold, vagy 1000 frt értékemelkedés tulajdonosa — a szerint t. i. a mint azt a közgyűlés alapszabályaiban eleve megállapítja — egy szavazattal bír, a 100 becsoldnál, illetőleg 1000 frt értékemelkedésnél többet képviselő értéri birtokosok, vagy teljhatalmi megbízottjaik pedig annyi szavazattal bírnak, a hány 100 becsoldás részletnek, illetőleg 1000 frt értékemelkedésnek tulajdonosai. — A 100 becsoldnál, illetőleg 1000 frt értékemelkedésnél kevesebbet képviselő

birtokosok pedig csoportba állanak s megbízottjaik által a közgyűlésen annyi szavazattal bírnak, a hány 100 becsoldat, illetőleg 1000 frt értékemelkedést értéri birtokuk összelete képvisel. Az esetre pedig, ha a 100 becsoldnál, illetőleg 1000 frt értékemelkedésnél kevesebbet képviselő birtokosok önként nem csoportosulnak, a községi előjáróság által a fentebbi módon képviseltetnek. — A megbízottak nevei a társulati elnöknek előre bejelentendők.“

Megjegyeztetik, hogy tekintettel arra, miszerint a társulat állami kezesség alatt áll, a ministeri biztos ur rendelete folytán a megbízottak nevei a társ. igazgatósághoz jelentendők be előzetesen A még hátralévő munkálatok tervei folyó évi márczius hó 6-tól folyó évi márczius hó 20-ig a társulati igazgatóságnál közzszemlére ki vannak téve.

Temesvárott, 1 97. évi márczius hó 5-én.

Jankovich Miklós,
társ. igazgató.

290-1.1

Prince of Wales
Extra-Sec.

A legnagyobb kitüntetésekben részesített, kiváló magyar

pezsgő.

Főraktár:

Heidegger Ödön

fűszer- és esemégek-kereskedés,
Nagybecskerek.

214-20,10

Karel Tomek

239-53

kitűnő

pragai sódarja

kapható Zarái és Eisler cég-nél Budapest, VI Vaczi-k. 33.

Vidékre bármily mennyiséget lehet utánvéttel hozatni. — A sonka ára rendkívül jutányos, minősége a legjobb. — Minden sonkába belesütött oroszlan bélyeg van.

— Telefon 16-94. —